

Zuby nehty se držet kusů života

Skupina Zuby nehty vydává po patnácti letech odmlky nové album **Kusy**. A kus vlastních zlatých časů se téměř dámské kapele podařilo přenést i na comeback.

TOMÁŠ S. POLÍVKA

Kapela Zuby nehty na albu *Kusy* navazuje přesně tam, kde po vydání zdařilého titulu *Lod odplová* (1999) postupně zmizela za obzorem. Od té doby sice v různých sestavách s větším či menším počtem původních členek vyzkoušela několik pódiových návratů, ale teprve nyní se odhodlala nahrávat.

„Impulzem bylo asi to, že Zuby nehty začaly víc hrát a vznikaly nové písně. Takový výbuch ze všech stran. Ukázalo se, že fanouškům se nové věci líbí, že si je dokonce i prozpěvují. Pak už byl jen krůček k tomu poskládat je dohromady a zjistit, jak vypadá naše mozaika po patnácti letech,“ vysvětluje zpěvačka, pianistka a autorka většiny repertoáru Marka Míková v tiskové zprávě k albu.

Kdo měl Zuby nehty či Dybbuk, kapelu, která „Zubům“ předcházela, rád v 80. a 90. letech, ten opravdu ocení i nové skladby. Nezmenila se totiž ani poetika, ani zvuk charakteristický důrazným pianem, využitím dechových nástrojů a sugestivními vokály. Dokonce bychom mohli najít paralely mezi dnešními a staršími písněmi. Třeba sen uplavat nebo uletět do nějakého smysluplnějšího svě-

Žádné experimenty. Kapela Zuby nehty se vrací ve stejném stylu, jak ji posluchači znávali.

FOTO INDIES SCOPE

ta, vyzpíváný ve *Velrybách* z alba *Král vysílá své vojsko* (1995) i v nové písni *Dneska*. Došlo dokonce i na další díl z cyklu skladiček o postavě „Paní“ s velkým P. *Paní VI* tentokrát „nejezdí v tramvaji a neuzdívá dory potají“, ale „zírá na bednu / a zívá, už se nezvednu“. Pociť samotou a bezvýchodnosti ovšem zůstává stejný.

Rozbitá realita

K nejsilnějším písním alba patří titulní a zároveň úvodní, s verši „tady přece bejvávalo okno, / a teď je na kusy. (...) tady přece bejvávala cesta, kousek tudy, kudy jsme chodívali“. Z přesvědčivého, dojemného, originálního zkratku vyjádřeného pocitu náhleho rozpadu jistot a bezmoci nad

stárnutím všeho a každého až zatrne. Přitom nejde o prvoplánovou depresi, druhý plán textu snad nese naději, že kousků zmizelých dobrých věcí se můžeme chytat aspoň ve vzpomínkách.

Produkčně se o desku postaral Miroslav Wanek z kapely Už jsme doma, který pracoval už na albu Dybbuku *Ale čert to vem!* (1991) i na první desce Zubů nehtů *Utíkej* (1993). Místo pečlivého nahrávání po stopách dal Wanek přednost syrovějšímu záznamu co největšího počtu nástrojů najednou metodou živě ve studiu. Lze tak sice objevit třeba drobná rytmická zakolísání, ovšem výměnou za živější, autentičtější náladu nahrávky.

Jediná zásadní výtká by vlastně mohla směřovat k tomu, co bylo

výše popsáno jako klad. Zachování zvuku a poetiky zároveň znamená absenci výraznějšího vývoje. Na soundu Zubů nehtů se příliš neprojevila ani další ze změn sestavy, kdy vedle čtyř veteránů hraje nový baskytarista Jan Maxa, který nahradil Pavlu Slabou. Jenže ona „nesoučasnost“ vůbec nevádá, naopak, je půvabná. Když si kapela dokázala vytvořit rozpoznatelný rukopis, proč by se ho vzdávala. Dojem potvrzuje i samotná Marka Míková a mluví i za producenta: „Je pravda, že jsme nehledali pro album nový zvuk, nechtěli jsme experimentovat, spíše jsme zůstali věrni naší zubonehtí minulosti.“ Ještě že tak.

Určitě i proto na desce neuslyšíme být jen náznak něčeho moralis-

tického, matronovského. Dámy opět správně vyváží poměr nostalgie a dravosti, promyšlenosti a hravosti. Protože stejně jako v každém správném pánovi zbývá kus rozpustilého kluka, v každé sympatické dámě našťásti zůstává stopa neodolatelně hubaté a zároveň melancholicky zasněné, pro kluky záhadné holky. Poslouchat desku *Kusy* připomíná setkání s kamarádkou, kterou jste léta neviděli, a teď s potěšením zjišťujete, že neztratila nic ze šarmu, který jste na ní obdivovali.

Zuby nehty: Kusy
Indies Scope, 2014
Celkový čas: 35 minut

Autor je hudební publicista

Magorův Smíchov chce založit tradici

PRAHA Významnou postavu českého undergroundu, básníka, publicistu a výtvarného kritika Ivana Martina Jirouse připomeneme 20. září v pražské MeetFactory večer Magorův Smíchov. Koná se u příležitosti Jirousových nedožitého sedmdesátin a pořadatelé jím chtějí založit tradici nového festivalu, který má připomínat odkaz jeho díla. Jirous se narodil 23. září 1944, zemřel 10. listopadu 2011.

V Meet Factory zahrají příští sobotu třeba The Plastic People of the Universe, Živé kvety, Svatopluk Karásek, Umělá hmota, Hever and Vazelína, Bo-beš & Band nebo Sbor břežanských kastrátů. Výtvarník Josef Frůhauf představí netradiční pamětní medaili k Magorovu nedožitému jubileu. „Jedná se o metaforu lidství. My všichni jsme bytostí na první pohled anonymní. Uvnitř ale skrýváme jedinečné duše, životy, něhu stejně tak jako násilí a spoustu jiných lidských pravd a lží,“ říká autor.

Medaile má podobu ocelového válce, na který jsou z obou stran nalisovány pamětní medaile. Viditelná jsou Magorova životní data na první medaili a paragraf 202 o výtržnictví hojně zneužívaný bezpečnostními složkami za socialismu na medaili druhé. To, co zůstává skryto, je portrét a úryvek básně. Kdo se do medaile bude chtít podívat, zničí ji. „Naposledy jsem se pro nás pokusil Magora zavřít, i když vlastně pochybuji, jestli to někdy vůbec šlo,“ dodává Frůhauf. čtk

Na Brity platí originální příběh

Prosadit českou kulturu v Londýně se zdá jako nadlidský úkol. Ve městě, kde jsou desítky významných muzeí a galerií, se to přesto daří. Ředitelka Českého centra **Tereza Porybná** (34) představuje Britům české designéry, tanečníky či módní návrháře.

JUDITA MATYÁŠOVÁ

LN Vystudovala jste kulturologii, dělala jste výzkum na Aljašce a pomáhala v Etiopii. Co vás nasměrovalo do Londýna?

Vždy jsem se zajímala o umění, kromě filmu také o literaturu, tanec a výtvarné umění. Zároveň mne baví pracovat v zahraničí. Práce v Českém centru to vše spojuje, proto jsem se přihlásila do výběrového řízení. Londýn jsem znala a měla jsem určitou představu, co bych v rámci svého působení chtěla dělat. Jedním z mých cílů například bylo propagovat současný český tanec, poezii a módní design a rozšířit naši práci do více regionů.

LN Jak vlastně České centrum vypadá?

Máme jedno celé patro v činžovním domě na Covent Garden v západním Londýně. Je to skvělé místo, nedaleko od známých muzeí a galerií. Samozřejmě že bychom si mohli pronajmout výstavní prostory, ale to není náš cíl. My se snažíme představit českou kulturu tu, kam rádi chodí Britové. Za půl roku zvládneme sto šedesát akcí. Jsou to výstavy, přednášky, performance – a to vše v šesti lidech. Kromě mě a mojí zástupkyně pro nás pracují na půl úvazku dvě produkční, účetní a dvě stážistky.

LN Je něco, čím jste britské publikum překvapila?

Tereza Porybná FOTO MAFRA - M. ŠULA

Myslím, že donedávna vůbec netušili, jak zajímavé máme módní návrháře. Vloni jsme oslovili kurátorku Olo Křížovou, která pro nás vytipovala šest českých designérů, kteří se prezentovali na mezinárodní přehlídce módy International Fashion Showcase. O tom, koho pozvat, jsem mluvila mimo jiné s uměleckou ředitelkou Londýnského týdne módy. Řekla mi, že Britové mají nejradši autorskou tvorbu s originálním příběhem. Představili jsme například Petru Ptáčkovou, která navrhla pánskou kolekci, kde výraznou část tvořila háčkovaná aplikace, a Hanu Frišonsovou, která udělala drhané oděvy z elastických materiálů. Letos v únoru jsme návrhy šesti našich designérů vystavili hned vedle hlavního sídla London Fashion Week a už dnes víme, že se rýsují další formy spolupráce.

LN Podle jakých kritérií vybíráte umělce pro britské publikum?

Průběžně sleduji, co se děje na české scéně. Jezdím na festivaly, výstavy, přehlídky designu, tanec. Kromě toho organizuji kurá-

torské cesty do Česka, několikrát do roka přijedu se skupinou britských odborníků na tanec, výtvarné umění a literaturu. Během tří čtyř dnů mají schůzky s umělci po celé republice. Samozřejmě že bych si přála, aby se tady Britové zamilovali do českého umění a uspořádali například velkou výstavu jednoho umělce, ale to jsou ojedinělé případy. Podstatné je, že si udělají představu o české scéně.

LN Koho vlastně znají z českých umělců?

Z oblasti současného výtvarného umění nejčastěji zmiňují Evu Kotátkovou, Kateřinu Šedou a Jiřího Kovandu. Tito tvůrci už měli řadu prezentací po celé Británii. Podstatné je, že stále přichází s něčím novým. Galeristé – nejen v Londýně – totiž nechtějí díla, která už se představila jinde po světě. Zajímá je něco na míru, přímo pro ně. Takhle například Kateřina Šedá dělala svůj projekt o malé vesnici na Brněnsku pro Tate Modern.

LN Předpokládám, že se na vás obrací řada našich umělců, kteří se chtějí dostat do zahraničí. Co jim radíte?

Bohužel řadu z nich musíme odmítnout, protože máme program naplánovaný na dva roky dopředu. Teď se hodně zaměřujeme na výtvarné umění, tanec, design a módu. Když se nám ale ozve například nějaká kapela, že si chce zahrát v Londýně, alespoň jim poradíme, jak se spojit s londýnskou klubovou scénou. Neustále rozširujeme nabídku našich akcí. Nedávno jsme začali s Czech Science Café. Každý měsíc zvedme do jedné typické britské hospody české vědce, kteří prezentují svůj výzkum. Teď jsme měli antropoložku Zuzanu Hrdličkovou, která přednášela o tom, jak jsou různé země připravené na humanitární katastrofy. Je to hodně aktuální téma, které zaujalo dost lidí v publiku.

Pamatujete rok 2010? Rok, kdy si Lady Gaga oblékla šaty z hovězí fláky, rok ničivého zemetřesení na Haiti, představení kabelek Louise Vuittona v podobě pytlů na odpadky, ocenění restaurace Allegro hotelu Four Seasons v Praze druhou michelinskou hvězdou a výbuchu islandské sopky Eyjafjallajökull. Rok úspěšných filmů *Sex ve městě II*, *Ženy v pokušení* a *Kuky* se vrací, otevření nejvyšší budovy světa Burdž Chalifa, výstavy ze 160leté historie šperkařského domu Cartier na Pražském hradě, zahajovacího pražského „fashion weeku“ a byl to zároveň rok prvního ročníku stylového měsíčníku Esprit Lidových novin. **Mimořádné vydání k 5. výročí, věnované jeho historii, najdete v LN ve středu 17. září.** A máte se na co těšit!